

"Sinema perdeleri gibi ve güneşe mukâbil akan kabarcıklar misillü, lezzet verici bir teceddüd-ü emsaldır. Ve Esmâ-i Hüsnânın çok hasnâ ve güzel cilvelerini tazelandirmek için âlem-i gaybdan gelip âlem-i şhadette vazifedârâne bir seyerandır." İzahı?

Kainattaki hareket, zaman, değişim ve halden hale geçiş, Allah'ın sanat ve eserlerini tazelandirmek ve sıradaki başka eserlere yer açmak içindir. Bir eser kendini ifade ettikten sonra zeval buluyor ki arkadakine sıra gelsin.

Allah'ın ilminde sayısız ve sonsuz tasarımlar ve mümkün mevcutlar vardır. Allah ilmindeki bu tasarımları ve mevcutları kainat levhasında zaman ipine asıyor sonra indiriyor başka tasarımları asıyor. Bunun olması içinde hareket ve değişim kanunu gereklidir. Bu yüzden varlık alemi akışkan ve halden hale değişkendir.

Mesela, bir sinema şeridinde binlerce görüntü art arda sıralıdır. Bu görüntülerin hepsi birbirinden farklı sahneler içeriyorlar ve her sahnede ayrı bir konu ve manzara işleniyor. Bu şerit üzerindeki farklı görüntülerin sahnelenebilmesi için şeridin ileri doğru akıp gitmesi gerekir. Yoksa şeride hareket verilmez ise bir görüntü sahnede durağan olarak kalır, arkasında hazır bekleyen görüntülere yer açmaz ve o görüntüler hebaen mahv olup giderler. İşte bu yüzden film şeridine sürekli hareket verilerek arkada bekleyen görüntüler sahneliyor. Bir durağan ve sabit sahne yerine binlerce sahneleri sanat alemine hediye ediyor.

İşte bu misaldeki gibi, kainat ve zaman bir film şeridi, mevcudat ise birer sahne ve görüntüdür. Hareket ve değişim ise görüntü ve sahneleri perdeye çıkararak bir mütaharriktir.

Bu mevcudatın sahnelendikten sonra gitmesi ve yerine yenilerinin gelmesi, Allah'ın icat ve yaratmasını nurlandırıp tazelandiriyor. Nurlandırmakta şöyle bir ince nükte var, oda şudur; insan durağan bir sahnede ülfet ve ünsiyet hastalığına düşer ve zamanla o sahnedeki harika unsurlar nazarında adileşir ve o harika sahne dikkatten düşüp basitleşir.

Allah, bu ülfet ve ünsiyeti yırtmak için, insanda durağanlık hastalığının itiyad halini almaması için, mevcudatı sürekli hareket ve tazelemek ile cilalıyor. **"Lezzet verici bir teceddüd-ü emsaldır..."** sözü, kainattaki bu büyük kanuna işaret ediyor ve değişimini lezzetin kaynağı olduğuna imada bulunuyor.

Müspet değişimin ve dönüşümün önünde duranların kulağı çınlasın, kainatın fitratına ayak diriyorlar. Halbuki kainatın çarkları çok büyük ve kuvvetli olmasından, bütün

ayakları un ufak eder.